

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Inuitatorio. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

Apostolis fluxisse, probat ex Basilio Baronijs *ann. 325. Nicænumque addidit, Sicut erat in principio, &c. ut idem Baron. ibidem ex Conc. Vasensi can. 7. Plura infra cap. 8.*

5 Completur initium Horarum per *Alleluia*. Vox est Hebræa, quæ significat, *Laudate Deam*, ex Aug. in *Psal. 118.* cum plenitudine tamen gaudij, & exultationis, auctore sancto Thoma post *Glos. in cap. 19. Apocal.* Sanctus Germanus in *Theoria* explicat hoc modo: *Al, venit, el, Deus, nia, laudate: vel ex eodem, Pater, Filius, Spiritus sanctus, quam expositionem S. Gregorio tribuit Dur. lib. 4. cap. 20. ubi alias tres affert, quæ mihi non satis placent. In aliam linguam transferri non debet propter sanctiorem auctoritatem, ait Isidor. lib. 1. de Div. Offic. cap. 13.*

6 A sancto Hieronymo fuit hæc translata de Ierosolymitana Ecclesia ad Romanam iussu Damasi, ut docet S. Gregor. *lib. 7. Epist. 63.* qui & eandem vocem Romæ restituit, ex Rup. *lib. 1. de Div. Offic. cap. 35.* non simpliciter, sed instituendo, ut diceretur etiam extra tempus Paschale, ut exponit Baronijs, Augustinum citans in *Psal. 106. dum scribit de Damaso, anno 384.* Erat enim in usu Ierosolymis ante Damasum, qui & Romæ eandem vocem ordinaverat; sed deinde fuerat omissa usque ad tempora sancti Gregorij, qui eandem restituit.

7 Post Septuagesimam loco *Alleluia* dicitur, *Laus tibi Domine, &c.* ex Decreto Alexandri II. ut ait auctor Gemmæ an. *libro 4. cap. 117. titulo de Sancto Stephano, in postremis verbis.* Mutationis huius ratio est, ex Alcuin. *cap. de Septuages.* quia conue-

nit humiliori tunc uti lingua, qualis est Latina comparata cum Hebræa.

De Inuitatorio.

CAP. V.

Habetur *Inuitatorium* apud Amal. *lib. 4. c. 9.* in quo, inquit, communis cætus Fratrum conuocat omnes degentes vndique, ut excitentur & veniant ad confitendum Domino. De eodem Alcuinus ante Amalarium, dum causam reddit, cur *Inuitatorium* in die Epiphaniæ non dicatur.

2 Dicitur autem sexies integrè intra *Psalum Venite*, & ter imperfectè, id est pro medietate eiusdem: quia aliqui perfectè, aliqui imperfectè inuitationem recipiunt. Senarius est perfectorum, qui constat vno, duobus, tribus. Imperfectorum numerus est illorum trium, qui Superbiæ, Avaritiæ & Luxuriæ student, Dur. in *Rat. lib. 5. cap. 3.* Sexies item integrè, quia in sex ætatibus mundi inuitantur omnes ad Deum, Mich. Timor. in *Spec. ordin. 4. par. trac. 6. cap. 16.*

3 Variatur pro Officij qualitate, & in Ferijs variari tradit Radul. *Prop. 15.* quæ varietas concinnior est hodie quàm ante Pium V. tum in Officio de Tempore, tum de Sanctis.

4 Dominico die, de creatione, *Qui fecit nos*; quæ facta est primo dierum omnium. in reliquis diebus concordat *Inuitatorium* cum antiquis.

5 In die Epiphaniæ non dicitur, ex Alcuino *cap. de Theophania*; quia, inquit, Herodes inuitauit, & congregauit Scribas, ut scirent de Christo ad eundem occidendum. Vel quia Maggi, inquit Hugo in *Spec. cap. 3.* à nimine inuitati venerunt ad Christum.

Vel

Vel quia Psalmus *Venite* dicitur eodie in Nocturnis; neque bis in eodem Officio dici Psalmus solet, Dur. *lib. 6. cap. 16.* & in tertio Nocturno Psalmus ille dicitur; quia tempore gratiæ inuitantur omnes ad Deum, non ita communiter in lege, & ante legem. Vnde frequens est repetitio verborum, *Venite, adoremus eum.*

6 Non dicitur in triduo ante Pascha, ne inuitemur, sed potius per silentium detestemur pestiferum ludæorum consilium & conuentum eorum contra Christum. Præterea Apostoli tunc dispersi erant, qui alios ad Dominum inuitare consueuerant, Durand. *lib. 6. cap. 72.*

7 Quando, & cur in Officio Defunctorum dicatur, vel taceatur, dicemus *ultima Sectione.*

De Hymnis.

CAP. VI.

Hymni Græcè, laudes Latine. Sunt enim cantus laudem continententes Dei, Aug. *Psal. 72.* ita vt hæc tria constituant Hymnum, Laus, Dei Laus, & Cantus. Carmina quæcumque in laudem Dei, Hymni vocantur ab Isidor. *lib. 1. de Diu. Offic. cap. 6.*

2 Primus auctor Dauid, ex Isid. *ibid.* inter Græcos è nostris primus Hierotheus, & Nepos, apud Eusebium *lib. 7. Hist. cap. 19.* Deinde Hilarius è Latinis librum edidit Hymnorum Ecclesiasticorum, teste Hieron. *de Script. Eccles.* quem imitatus Ambrosius, Hymnos populo componens, persecutionem Iustinæ Augustæ rerum nouitate leniuit, vt scribit Walaf. *de Reb. Eccl. cap. 25.* & tunc in Ecclesia quoque cantari cœperunt, quam-

quam & Apostolicum inuentum fuisse dicendum est, de quo Paul. *Coloss. 3. Ephes. 5.* imò à Christo deduci potest, qui, Hymno dicto, exiuit in montem Oliueti, *Matth. 26.*

3 Cantandos autem in Ecclesia Romana composuit quoque Gelasius Papa, ex VValafr. *loco cit.* vsuque eorumdem in Horis Canonicis approbavit Conc. Turon. *II. can. 24. Tolet. IV. cap. 12.*

4 Significant Hymni fortitudinem & maiestatem Dei, & eiusdem vel beneficia, vel facta miranda, ait Hieron. citatus ab Amal. *lib. 4. cap. 3.* Vnde & stando eos cantamus, ob reuerentiam; & vt ostendamus, nos sursum habere quoque ad Deum corda nostra, Durand. *lib. 5. cap. 2.*

5 Multos enumerat Hymnos Radulph. *Propos. 13.* qui erant tunc in vsu; è quibus nos habemus eos qui sequuntur; quorum Auctores hoc loco addimus, prout alij nobis tradiderunt non contemnendi Scriptorum.

1 *Ad cœnam Agni prouidi.* Nondum noui auctorem.

1 *Æterna cali gloria.* Ambrosij est, ex Mich. *Timotheo.*

1 *Æterna Christi munera,* Apostolorum, & Martyrum. Ambrosiani sunt, ex Dion. *Carthus. & Clitoueo.* Sed alterum pro Martyribus tribuit Gregorio *Timotheo,* in *quadam editione, non in omnibus.*

1 *Æterne rerum Conditor.* Ambrosianus est, ex Radulph. *loco citato, & ex Timoth.*

1 *Ales dici nuntius.* Prudentij, ex Clitou. & Timoth.

4 *Angularis fundamentum.* Pars est Hymni, *Vrbs Ierusalem beata.* de quo infra.

3 *Antra deserti teneris sub annis.*

I 2 Pauli